ผลกระทบของสกุลเงิน BRICS ต่อองค์กรเอกชนและการบริหารความเสี่ยง

The impact of BRICS currencies on Private organization and Risk management

ขจร มีสัตย์*, สุวิมล ไชยพันธ์พงษ์*, ทิพวรรณ์ สุวรรณโน*, นันทภัค จันทร์สาห์*
Maria R. Lee* และ อินทิรา มุงเมือง*
Kajohn Mesat, Suvimon Chaiphanphong, Thippawan Suwanno, Nantapak Chansa
Maria R. Lee and Intira Mungmuan
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค.
Pacific Institute of Management Science
Email: pims.data.qa@gmail.com

Received March 17, 2025; Revised December 29, 2025; Accepted December 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของสกุลเงิน BRICS ต่อการบริหารความเสี่ยงในระดับภูมิภาคและระดับโลกขององค์กรเอกชนท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเกิดขึ้นของสกุลเงิน BRICS ถือเป็นความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาที่จะลดการพึ่งพาสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐและสกุลเงินยูโรซึ่งสกุลเงินดังกล่าวครองตลาดการเงินโลกมาอย่างยาวนาน ใช้การศึกษาโดยการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารผลงานวิจัย รายงานการวิจัยบทความทั้งในและต่างประเทศ นำเสนอแบบวิเคราะห์เชิงพรรณา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสกุลเงิน BRICS มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการค้าโลก และส่งผลให้องค์กรเอกชนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ในการบริหารความเสี่ยง

ผลการศึกษาพบว่าสกุลเงิน BRICS มีศักยภาพในการกระจายความเสี่ยงทางการเงินและผลกระทบจากความผันผวนของตลาดเงินโลกในบางกรณี อย่างไรก็ตามการนำสกุลเงิน BRICS มาใช้อย่างแพร่หลายยังเผชิญกับความท้าทาย เช่น ความแตกต่างในระบบเศรษฐกิจและการเมืองของสมาชิก BRICS รวมถึงข้อจำกัดด้านสภาพคล่องและความเชื่อมั่นจากตลาดโลกบทความนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงนโยบายการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กร เพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสกุลเงิน BRICS นอกจากนี้ยังเสนอกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดการเงินโลก เพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความยั่งยืนในระยะยาว

คำสำคัญ: สกุลเงิน BRICS, การบริหารความเสี่ยง

Abstract

This academic paper aims to study the impact of BRICS currencies on regional and global risk management of private organization amid a rapidly changing economic environment. The emergence of BRICS currencies is an attempt by developing countries to reduce their dependence on the US dollar and the Euro, which have long dominated the global financial market. The study utilized a descriptive analysis of research documents, reports, and articles from both domestic and international sources, presenting the findings in a language-based format. The results of the study show that BRICS currencies have the potential to transform the global economic and trade structure and pose new challenges to private enterprises in risk management.

The study found that BRICS currencies have the potential to diversify financial risks and the impact of global financial market volatility in some cases. However, the widespread adoption of BRICS currencies still faces challenges such as differences in economic and political systems of BRICS members, as well as limitations in liquidity and confidence from the global market.This paper highlights the importance of improving risk management policies at the institutional level to accommodate the changes brought about by the BRICS currencies. It also proposes strategies to enhance cooperation among member states and stakeholders in the global financial market and to support long term stability and sustainability.

Keywords: BRICS currencies, Risk management

บทนำ

ในปัจจุบันระบบการเงินโลกมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้บริบทของการเพิ่มบทบาทของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่อย่างกลุ่มประเทศ BRICS ซึ่งประกอบด้วย ประเทศบราซิล ประเทศรัสเซีย สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ความร่วมมือของประเทศในกลุ่ม BRICS ก่อให้เกิดการพัฒนาของสกุลเงินที่เป็นทางเลือกอื่นในการใช้ในระดับสากลเพื่อลดการพึ่งพาสกุลเงินหลักของโลก เช่น สกุลเงินดอลล่าร์สหรัฐ และสกุลเงินยูโร สกุลเงินที่เกิดจากกลุ่มBRICSนี้มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนระหว่างประเทศโดยไม่ต้องพึ่งพาสกุลเงินของชาติมหาอำนาจ ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในโครงสร้างทางการเงินโลก ต่อมา BRICS มีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 4

ประเทศ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรสต์ ทั้งนี้ บราซิลจะเป็นประธานกลุ่ม BRICS (วริศรา เกษมศรี (2563)

เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2567 ประเทศไทยได้รับแจ้งจากประเทศรัสเซีย ในฐานะประธานกลุ่ม BRICS ว่าประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS อย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 เป็นต้นไป การเข้าเป็นประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS เป็นการต่อยอดความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับ BRICS ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมกิจกรรมและการประชุมในกรอบ BRICS มาตั้งแต่แรกเริ่มเมื่อปี 2560 และจะเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิก BRICS ซึ่งเป็นประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพสูง โดยเฉพาะด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การเข้าเป็นประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS ยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกและประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS ทั้งยังเป็นการส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในกรอบความร่วมมือพหุภาคี ซึ่งประเทศไทยต้องการผลักดันให้ประเทศกำลังพัฒนาได้รับความสำคัญมากขึ้น รวมถึงแสดงความพร้อมที่จะเป็นสะพานเชื่อมระหว่างกลุ่ม BRICS กับกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญ อาทิ อาเซียน เอเปค ACD และ BIMSTE (รชฎ ปราการพิลาศ (2567)

การแสดงเจตจำนงที่จะร่วมมือกับกลุ่มประเทศ BRICS จึงอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงในระบบการเงินอย่างหลากหลายทั้งในมิติของความเสี่ยงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ความเสี่ยงในการลงทุนระหว่างประเทศและความเสี่ยงทางด้านเสถียรภาพของเศรษฐกิจและการเงินโลก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่อแนวทางในการจัดการความเสี่ยงขององค์กรการเงินและสถาบันการเงินในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการกำหนดนโยบายในการลงทุนและการจัดการความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต ดังนั้น การศึกษาผลกระทบของสกุลเงิน BRICS จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพื่อทำความเข้าใจถึงลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในระบบการเงินโลก และเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการสร้างกรอบแนวความคิดหรือเครื่องมือในการรับมือกับความเสี่ยงที่มีความซับซ้อนมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระบบการเงิน(MFA (2568).

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของสกุลเงิน BRICS ต่อการบริหารความเสี่ยงในระบบการเงินขององค์กรเอกชน โดยพิจารณาด้านโอกาสและความท้ายทาย ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมในบริบทของการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจในปัจจุบัน

พัฒนาการของระบบการเงินโลก

จุดเปลี่ยนสกุลเงินหลักของโลกเกิดขึ้นเมื่อตัวแทน 44 ประเทศพันธมิตรทำข้อตกลงเบรตตันวูดส์ (Bretton Woods Agreement) ในการประชุมที่เมืองเบรตตันวูดส์ รัฐนิวแฮมป์เชียร์ ของสหรัฐฯ เมื่อปี 2487 ทั้งหมดร่วมกันก่อตั้งระบบจัดการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ที่จะทำให้ไม่มีประเทศไหนต้องเสียเปรียบกัน

และล้มเลิกการผูกสกุลเงินกับทองคำแต่ให้ผูกโยงกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แทน ด้วยเหตุผลในเวลานั้นว่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯหนุนหลังด้วยทองคำอยู่แล้ว ในการประชุมดังกล่าวเป็นต้นกำหนดการก่อตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ด้วย เพื่อทำหน้าที่รักษาอัตราแลกเปลี่ยนให้คงที่ระหว่างการแลกเปลี่ยนสกุลเงินของประเทศพันธมิตรในกลุ่มกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนสหรัฐฯ ก็สามารถนำเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ไปแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ตามความต้องการด้วยจุดเปลี่ยนนี้ หลายประเทศจึงเปลี่ยนจากการสะสมทองคำไว้เป็นทุนสำรอง ไปเป็นการสะสมเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แทน และเมื่อความต้องการมีดอลลาร์สหรัฐฯ ไว้ครอบครองเป็นทุนสำรองของแต่ละประเทศมากขึ้น หลายประเทศก็เริ่มซื้อพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ เพราะมองว่าเป็นที่สำรองเงินที่ปลอดภัยจนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ก้าวขึ้นเป็นสกุลเงินหลักของโลกได้ในที่สุด จากการยอมรับของนานาประเทศแต่ก็ใช่ว่าระหว่างทางการเป็นที่หนึ่งของดอลลาร์สหรัฐฯ จะไม่เคยก้าวพลาดเลย เพราะสหรัฐฯ เคยใช้จ่ายแบบขาดดุลมาก มีการออกพันธบัตรจำนวนมาก รวมทั้งพิมพ์เงินออกมาโดยไม่มีทองคำหนุนหลังเพื่อหาเงินไปใช้จ่ายในสงครามเวียดนาม รวมทั้งโครงการทางสังคมในประเทศต่าง ๆ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาเงินท่วมตลาด สั่นคลอนเสถียรภาพเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศต่างๆ เริ่มย้ายกลับจากการถือดอลลาร์สหรัฐฯ มาสำรองทองคำแทนและเกิดจุดเปลี่ยนต่อมา คือ ในปี 2514 ช่วงประธานาธิบดี Richard Nixon ของสหรัฐฯ ได้ตัดสินใจยกเลิกเชื่อมโยงเงินดอลลาร์สหรัฐฯ กับทองคำ นำไปสู่การใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวถึงทุกวันนี้

กลุ่มประเทศ BRICS กำลังสร้างระบบสกุลใหม่ออกมาใช้และได้รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองของกลุ่มประเทศ BRICS ในเวทีโลก ลดการพึ่งพาสกุลเงินหลักอย่างดอลลาร์สหรัฐและยูโร และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของกลุ่ม และเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2557 ในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 6 ที่เมืองฟอร์ตาเลซา ประเทศบราซิล กลุ่มประเทศสมาชิกได้ลงนามในข้อตกลงก่อตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ โดยก่อตั้ง New Development Bank (NDB) คือธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ โดยตั้งสำนักงานใหญ่ในเมืองเซี่ยงไฮ้ประเทศจีน และแต่งตั้ง Mr. K.V.Kamath เป็นประธานคนแรงของธนาคารเพื่อการพัฒนาใหม่ โดยมีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งแบ่งอย่างเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกทั้ง 5 ประเทศ โดยบทบาทที่สำคัญของธนาคารดังกล่าวเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาในประเทศสมาชิก เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและการคมนาคม ส่งเสริมความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศกำลังพัฒนาและสนับสนุนโครงการพลังงานหมุนเวียนเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (MFA (2568).

บทบาทในปัจจุบันของ BRICS มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก โดย BRICS เป็นตัวแทนของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่มีอิทธิพลสูง โดยมี GDP รวมของกลุ่มประเทศสมาชิกคิดเป็นประมาณ 25% ของเศรษฐกิจโลกและมีประชากรรวมกว่า 40% ของประชากรโลก โดยกลุ่มประเทศสมาชิก ได้สนับสนุนการลดกำแพงการค้าและส่งเสริมความร่วมมือในด้านการลงทุนและพาณิชย์ระหว่างกัน และเพื่อกระจายความเสี่ยงจากความผันผวนของดอลล่าร์สหรัฐ โดยเริ่มมีการพิจารณาการใช้เงินสกุลเงินท้องถิ่นในการค้าและการเงิน สำหรับบทบาทด้านการพัฒนานั้น BRICS ให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นการสนับสนุนพลังงานหมุนเวียน การจัดการ

ทรัพยากรน้ำ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการลดความเหลื่อมลำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสนับสนุนโครงการพัฒนาประเทศที่กำลังพัฒนา รวมถึงการให้ความช่วยเหลือประเทศที่มีรายได้น้อย สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยเฉพาะในด้านปัญญาประดิษฐ์ พลังงานสะอาด และเทคโนโลยีสุขภาพ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทศโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนเป้าหมายตามข้อตกลงปารีสและมีการลงทุนในโครงการที่ช่วยบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และสำหรับบทบาทด้านการเมืองนั้น BRICS พยายามลดอิทธิพลของประเทศตะวันตกในเวทีโลก โดยผลักดันให้เกิดระบบที่เปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนามีบทบาทมากขึ้น มีการเจรจาในเวทีระหว่างประเทศในการประสานงานจุดยืนในประเด็นสำคัญเรื่องความมั่นคงระหว่างประเทศและการปฏิรูประบบการเงินโลก รวมถึงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปโครงสร้างของสหประชาชาติ โดยเฉพาะคณะมนตรีความมั่นคงเพื่อสะท้อนความเป็นจริงของอำนาจโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

อย่างไรก็ตาม BRICS อาจมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากความแตกต่างของประเทศสมาชิกในกลุ่ม ด้านความเสี่ยงทางการเงิน ความท้าท้ายด้านค่าเงินโดยการผลักดันให้ลดการพึ่งพาดอลลาร์สหรัฐและการใช้เงินท้องถิ่นในการค้าระหว่างกันอาจสร้างความผันผวนในตลาดการเงิน ประเทศบางประเทศอาจเผชิญการคว่ำบาตร ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระบบการเงินของกลุ่ม ความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจในกลุ่ม

จนกระทั่งในการประชุม BRICS หรือ BRICS Plus Summit ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2567 ณ เมืองคาซาน ประเทศรัสเซีย ได้เพิ่มประเทศใหม่ 13 ประเทศเป็นหุ้นส่วนของกลุ่ม หรือเป็นพันธมิตร แต่ยังไม่ใช่สมาชิกอย่างเป็นทางการ ประกอบด้วย ไทย แอลจีเรีย เบลารุส โบลิเวีย คิวบา อินโดนีเซีย คาซัคสถาน มาเลเซีย ไนจีเรีย ตุรกี ยูกันดา อุซเบกิสถาน และเวียดนาม เนื่องจากประเทศไทยได้ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก BRICS เมื่อเดือน มิถุนายน 2567 ซึ่งเป็นไปตาม มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 28 พฤษภาคม 2567 ที่เห็นชอบร่างหนังสือแสดงความประสงค์ของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานประสานหลักในการดำเนินงานการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ของประเทศไทยทั้งนี้ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS คือ ช่วยยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศโดยเป็นการกระชับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพจะก้าวขึ้นมามีบทบาททางเศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต(กระทรวงการต่างประเทศ (2567) โดยเฉพาะด้านการค้า การลงทุน การเงิน ความมั่นคงด้านอาหารและความมั่นคงด้านพลังงาน ทั้งยังช่วยเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการกำหนดทิศทางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และการส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศเพื่อกระจายความเสี่ยงนอกจากนี้ การเข้าเป็นสมาชิก BRICS ยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยได้ร่วมสร้างระเบียบโลกใหม่ ที่กลุ่มประเทศตลาดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีบทบาทสำคัญ มีความครอบคลุม และไม่มุ่งต่อต้านกลุ่มใดสำหรับ ความร่วมมือในกลุ่ม BRICS แบ่งเป็น 3 เสา ได้แก่ 1. เสาด้านการเมืองและความมั่นคง 2. เสาด้าน

เศรษฐกิจและการเงิน และ 3. เสาด้านมนุษยธรรมและวัฒนธรรม โดยนอกจากจะมีการประชุมระดับผู้นำของ BRICS แล้ว แต่ละเสายังมีการจัดประชุมในระดับต่าง ๆ เช่น คณะทำงาน เจ้าหน้าที่อาวุโส ระดับรัฐมนตรี รวมกันประมาณ 200 การประชุมต่อปี และเกี่ยวข้องกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในลักษณะคล้ายกรอบอาเซียนดังนั้นการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS จะเป็นโอกาสให้ไทยมีส่วนร่วมในการหารือกับประเทศสมาชิก ประเทศหุ้นส่วนและประเทศอื่น ๆ ที่เข้าร่วมในกลไกของกลุ่ม BRICS เพื่อขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ความมั่นคง การต่อต้านการก่อการร้าย ยุติธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม สาธารณสุข การคลัง การค้าและเศรษฐกิจ การจัดการภาษี การคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การส่งเสริมบทบาทของเยาวชนและสตรี การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สรุปจุดเปลี่ยนสกุลเงินหลักของโลกเกิดขึ้นซึ่งมีก่อตั้งระบบจัดการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ที่จะทำให้ไม่มีประเทศไหนต้องเสียเปรียบกัน และล้มเลิกการผูกสกุลเงินกับทองคำแต่ให้ผูกโยงกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แทน การก่อตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ด้วย เพื่อทำหน้าที่รักษาอัตราแลกเปลี่ยนให้คงที่ระหว่างการแลกเปลี่ยนสกุลเงินของประเทศพันธมิตรในกลุ่มกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ การออกพันธบัตรจำนวนมาก รวมทั้งพิมพ์เงินออกมาโดยไม่มีทองคำหนุนหลังเพื่อหาเงินไปใช้จ่าย เป็นเหตุให้เกิดปัญหาเงินท่วมตลาด สั่นคลอนเสถียรภาพเงินดอลลาร์สหรัฐฯ กลุ่มประเทศ BRICS กำลังสร้างระบบสกุลใหม่ออกมาใช้และได้รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง โดยมีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งแบ่งอย่างเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกทั้ง 5 ประเทศ โดยบทบาทที่สำคัญของธนาคารดังกล่าวเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาในประเทศ โดยกลุ่มประเทศสมาชิก ได้สนับสนุนการลดกำแพงการค้าและส่งเสริมความร่วมมือในด้านการลงทุนและพาณิชย์ระหว่างกัน และเพื่อกระจายความเสี่ยงจากความผันผวนของดอลล่าร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม BRICS อาจมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากความแตกต่างของประเทศสมาชิกในกลุ่ม ด้านความเสี่ยงทางการเงิน ความท้าท้ายด้านค่าเงินโดยการผลักดันให้ลดการพึ่งพาดอลลาร์สหรัฐและการใช้เงินท้องถิ่นในการค้าระหว่างกันอาจสร้างความผันผวนในตลาดการเงิน ประเทศบางประเทศอาจเผชิญการคว่ำบาตร ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระบบการเงินของกลุ่ม ความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจในกลุ่ม มีการเพิ่มประเทศใหม่ 13 ประเทศเป็นหุ้นส่วนของกลุ่ม หรือเป็นพันธมิตร แต่ยังไม่ใช่สมาชิกอย่างเป็นทางการ ประกอบด้วย ไทย แอลจีเรีย เบลารุส โบลิเวีย คิวบา อินโดนีเซีย คาซัคสถาน มาเลเซีย ไนจีเรีย ตุรกี ยูกันดา อุซเบกิสถาน และเวียดนาม ช่วยยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศโดยเป็นการกระชับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพจะก้าวขึ้นมามีบทบาททางเศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต โดยเฉพาะด้านการค้า การลงทุน การเงิน ความมั่นคงด้านอาหารและความมั่นคงด้านพลังงาน ทั้งยังช่วยเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการกำหนดทิศทางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประเทศหุ้นส่วนและประเทศอื่น ๆ ที่เข้าร่วมในกลไกของกลุ่ม BRICS เพื่อขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ความมั่นคง การ

ต่อต้านการก่อการร้าย ยุติธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม สาธารณสุข การคลัง การค้าและเศรษฐกิจ การจัดการภาษี การคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การส่งเสริมบทบาทของเยาวชนและสตรี การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.โอกาสและความท้าทายสำหรับภาคเอกชนไทย

BRICS เป็นกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่มีบทบาทสำคัญในเวทีโลกและกำลังมีอิทธิพลมากขึ้นด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาที่ยั่งยืน การที่ประเทศไทยได้เป็นสมาชิก BRICS ทำให้ ประเทศไทยมีโอกาสและความท้าทายสำหรับภาคเอกชน โดยพิจารณาได้ดังนี้

1.1. โอกาสของภาคเอกชนไทย

โอกาสในการเพิ่มตลาดการส่งออกของไทย โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยที่ได้รับโอกาสนั้นมากมาย เช่น ผลไม้สด ผลไม้แห้ง ยางพารา เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ โดยปัจจุบันไทยส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ BRICS ประมาณ 20% ของการส่งออกรวมทั้งประเทศ โดยภาคเอกชนควรโฟกัสตลาดที่มีศักยภาพสูง เช่นประเทศจีน อินเดีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ รัสเซีย แอฟริกาใต้ โดยเฉพาะตลาดสินค้าเกษตรและอาหาร

โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจาก BRICS นั้นมาจากแหล่งเงินทุนจาก New Development Bank ซึ่งเป็นธนาคารที่พัฒนาก่อตั้งโดยเฉพาะประเทศสมาชิก BRICS ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยโครงการที่มีโอกาสได้รับทุนจากธนาคารจะเป็นโครงการเกี่ยบกับระบบขนส่งมวลชน พลังงานสะอาด การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาคเอกชนได้สามารถกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพาแห่งเงินเดิมที่มีอยู่

โอกาสของรัฐและเอกชนในการเข้าถึงทรัพยากรมากขึ้น สมาชิกในกลุ่ม BRICS สามารถเข้าถึงทรัพยากรที่สำคัญได้มากขึ้นทั้งในด้านวัตถุดิบ เงินทุน เทคโนโลยี และตลาดแรงงานและความร่วมมือด้านบุคลากรจากกลุ่มประเทศสมาชิก ซึ่งจะช่วยเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนได้อย่างมีนัยสำคัญ

โอกาสในการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงิน เนื่องจากการพัฒนาระบบชำระเงินกลางของ BRICS สนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่างกันในเงินสกุลท้องถิ่น รวมทั้งการที่ BRICS เตรียมออกเงินสกุลร่วมโดยอิงกับราคาทองคำและมีทองคำหนุนหลัง ทำให้สมาชิกกลุ่ม BRICS สามารถลดการพึ่งพาเงินสกุลหลักของสหรัฐและเครือข่ายตะวันตก ส่งผลให้เกิดความสะดวกในการค้าการลงทุนหรือการชำระเงินระหว่างประเทศสมาชิก หากไทยได้มีโอกาสร่วมกลุ่มจะทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนไทยมีทางเลือกในการชำระเงินระหว่างประเทศมากขึ้น

1.2. ความท้าทายของภาคเอกชนไทย

ภาครัฐและภาคเอกชนไทยยังขาดความเข้าใจในกลุ่ม BRICS อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากเป็นการรวมกลุ่มใหม่และมีสมาชิกจากหลายประเทศจากหลายภูมิภาคทั่วโลก จึงอาจมีกฎระเบียบ ใหม่ที่ภาครัฐและภาคเอกชนไทยไม่คุ้นเคย ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานของสินค้าที่เข้มงวด การขึ้นทะเบียนสินค้านำเข้า โควตาในการนำเข้า ระบบภาษีที่ซับซ้อน การตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างละเอียด ระบบราชการที่เข้มงวด โดยเฉพาะกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม

ทำให้ภาคเอกชนไทยต้องศึกษารายละเอียดกฎระเบียบของประเทศกลุ่มสมาชิก ซึ่งผลจากการขาดความเข้าใจในกฎระเบียบ อาจทำให้สินค้าที่ส่งออกล่าช้าหรือไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าประเทศ การถูกปฏิเสธการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ ต้นทุนการดำเนินงานสูงจากค่าปรับหรือค่าบริหารจัดการ และอาจเกิดการสูญเสียโอกาสทางการค้าได้

3.2.2 ภาคเอกชนไทยอาจได้รับผลกระทบ แม้ว่าภาคเอกชนไทยจะมีโอกาสเข้าถึงตลาดใน ประเทศสมาชิก BRICS มากขึ้น แต่แน่นอนว่าย่อมมีประเทศสมาชิก BRICS อื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศไทยด้วยเช่นกัน ดังนั้น ภาคเอกชนขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งยังไม่พร้อมต่อการแข่งขันในเวทีระดับภูมิภาคหรือระดับโลกจึงมีความเสียเปรียบ อาทิ ต้นทุนที่สูงกว่า เงินทุนที่น้อยกว่า เทคโนโลยีที่ด้อยกว่า เป็นต้น ภาคเอกชนไทยจึงต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของตนให้สามารถรับมือในตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้และภาครัฐไทยควรมีมาตรการเพื่อปกป้องภาคเอกชนไทยไม่ให้เสียเปรียบมากจนเกินไป

ปัญหาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ด้วยประเทศสมาชิก BRICS มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากหลากหลายภูมิภาค จึงอาจเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบของการสื่อสารทางภาษาของแต่ละประเทศ โดยบางประเทศมีแนวโน้มการใช้ภาษาแบบทางการและการพูดที่ตรงประเด็น แต่ในบางประเทศมักใช้ภาษาแบบอ้อมหรือมีการเจรจาที่ยืดเยื้อ รูปแบบของการตัดสินใจทางธุรกิจโดยบางประเทศมีโครงสร้างองค์กรแบบรวมศูนย์ ผู้ตัดสินใจคือผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น อาจจะทำให้การเจรจาเป็นไปอย่างล่าช้า และปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติด้านกฎหมายและข้อตกลง โดยบางประเทศให้ความสำคัญกับข้อตกลงที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรหากมีความสัมพันธ์ส่วนตัวซึ่งในบางประเทศต้องการการจัดทำสัญญาที่ชัดเจน

สรุปความท้าทายปัญหาของภาคเอกชนไทยจากความไม่เสถียรของการใช้สกุลเงิน โดยปัญหาที่เอกชนไทยต้องเผชิญกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนรวมถึงภาคเอกชนไทยยังไม่มีเครื่องมือการป้องกันความเสี่ยงของค่าเงินที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เกิดต้นทุนแฝงและแข่งขันได้ยากเมื่อเทียบกับบริษัทใหญ่ๆ รวมถึงข้อจำกัดด้านสภาพคล่องเนื่องจากตลาดแลกเปลี่ยนเงินไทยกับสกุลเงิน BRICS ยังไม่มีพัฒนา ทำให้การแลกเปลี่ยนทำได้ยากและมีค่าธรรมเนียมสูง

บทความวิชาการดังกล่าวนี้ใช้การวิเคราะห์ผลกระทบของสกุลเงิน BRICS ที่มีต่อองค์กรเอกชนในบริบทของการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกและความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากความไม่แน่นอนในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของสกุลเงิน BRICS ในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโลกที่กำลังเติบโต โดยบริบทของ BRICS และบทบาทที่มีต่อเศรษฐกิจโลกนั้น กลุ่มประเทศ BRICS เป็นตัวแทนของประเทศเศรษฐกิจที่เกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูงทั้งในด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ การผลิตสินค้า และตลาดบริโภคขนาดใหญ่ การร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่มนี้ผ่านการสร้างธนาคารเพื่อการพัฒนา และกลไกทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ทำให้เกิดอิทธิพลต่อการจัดการเศรษฐกิจโลก เช่นการลดการพึ่งพาเงินดอลลาร์สหรัฐ การสนับสนุนการค้าในสกุลเงินท้องถิ่น และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยองค์กรเอกชนในไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดจากบทบาทของสกุลเงิน BRICS โดยได้รับโอกาสทางการค้าและการลงทุน สามารถเข้าถึงตลาด

ใหม่ในประเทศสมาชิก BRICS ซึ่งมีผู้บริโภคจำนวมากและมีกำลังการซื้อที่สูง โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นกลางที่กำลังเติบโต เกิดความท้าทายด้านการแข่งขัน ซึ่งมาพร้อมกับความซับซ้อนทางกฎหมาย วัฒนธรรม และการแข่งขันจากบริษัทท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในตลาดนั้น ตลอดจนองค์กรเอกชนจะต้องเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดมาจากนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก เช่นการควบคุมเงินทุน การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และมาตรการทางภาษี อาจสร้างความไม่แน่นอนที่ส่งผลต่อการวางแผนธุรกิจ ดังนั้นทำให้องค์กรเอกชนในไทยจำเป็นต้องพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงเพื่อรับมือกับผลกระทบจากสกุลเงิน BRICS โดยทำความความเข้าใจตลาดท้องถิ่น โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ตลาดของประเทศ BRICS อย่างละเอียดเพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรม นโยบาย และพฤติกรรมผู้บริโภค ตลอดจนการกระจายความเสี่ยงจากการลงทุนและการดำเนินธุรกิจในหลายประเทศเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการพึ่งพาตลาดเดียว และต้องสร้างความยืดหยุ่นในห่วงโซ่อุปทานโดยการสร้างเครือข่ายซัพพลายเชนที่มีความยืดหยุ่นเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก รวมถึงการบริหารความสัมพันธ์กับรัฐบาลในประเทศ BRICS เพื่อสร้างความร่วมมือและมความเข้าใจในนโยบายและสามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานกับรัฐบาลในประเทศกลุ่มสมาชิกได้อย่างราบรื่น

โอกาสและประโยชน์หลายด้านที่จะได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS มีหลายด้านก็จริง แต่จำเป็นต้องยอมรับความเสี่ยงที่จะตามมาด้วย เพราะ BRICS คือคู่ตรงข้ามกับเงินสกุลดอลล่าร์สหรัฐ ซึ่งทำให้เอกชนไทยอาจจะไม่ได้รับโอกาสบางอย่างที่สหรัฐฯ และกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมอบให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาโดยเฉพาะการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตเทคโนโลยี หรือแม้แต่ภาพพจน์ที่ในอนาคตไทยอาจไม่ทราบได้ว่า BRICS จะผลักดันประเด็นใดที่จะมีความขัดแย้งกับความนิยมของโลกสากลหรือไม่ ซึ่งนั่นอาจจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายของไทยที่ต้องการจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในเวทีโลกได้ และไทยต้องเตรียมพร้อมในการรับมือทุกสถานการณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับภาคเอกชนไทย

1.ภาครัฐของไทยควรสร้างความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับ BRICS โดยการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับกฎระเบียบทางการค้า การลงทุน กฎหมายภาษีและวัฒนธรรมทางธุรกิจของแต่ละประเทศสมาชิก BRICS อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายทางการค้าในกลุ่มประเทศอย่างต่อเนื่อง

2.สนับสนุนการเจาะตลาดและการขยายโอกาสทางธุรกิจ โดยการเปิดช่องทางให้เอกชนเข้าร่วมงานแสดงสินค้าหรือ Business Matching กับผู้ประกอบการในกลุ่ม BRICS สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าไทย และสนับสนุนการจัดตั้งตัวแทนทางการค้าของไทยในเมืองเศรษฐกิจสำคัญในประเทศสมาชิก BRICS

3.ภาครัฐควรให้การช่วยเหลือด้านการเงินและแนวทางการป้องกันความเสี่ยง โดยมีนโยบายในการประสานงานผ่านธนาคารของรัฐเพื่อให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือ Soft Loan สำหรับผู้ประอบการที่ต้องการขยายสู่ตลาด BRICS รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การค้ำประกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนและความไม่แน่นอนของสกุลเงินในกลุ่ม BRICS และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนงทางการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการค้าขายแทนการใช้ดอลลาร์สหรัฐ

4.ภาครัฐควรมีการเจรจาความร่วมมือในระดับรัฐเพื่อสนับสนุนให้ไทยเข้าร่วมในโครงการหรือความคิดริเริ่มของ BRICS เช่นโครงสร้างพื้นฐานพลังงานหรือเกษตรกรรม และประสานงานให้มีข้อตกลงด้านภาษีซ้อนระหว่างประเทศ หรือลดภาษีนำเข้าและภาษีในการส่งออก กับประเทศสมาชิก

บรรณานุกรม

กระทรวงการต่างประเทศ (2567) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเข้าร่วมการประชุม BRICS Plus Summit ที่เมืองคาซาน รัสเซีย สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2568 เข้าถึงได้จากhttps://www.mfa.go.th/th/content/ thailand-brics

วริศรา เกษมศรี (2563) BRICS และ BRICS PLUS โอกาสและความท้าทายของภาครัฐและภาคเอกชนไทย สืบค้นเมื่อวันที่25 ธันวาคม 2567 สืบค้นได้จาก https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JSMIS/article/view/2559

รชฎ ปราการพิลาศ (2567) เมื่อไทยเข้ากลุ่ม BRICS โอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศไทยต้องบริหารจัดการเพื่อรักษาสมดุลระหว่างสองขั้วอำนาจเศรษฐกิจโลก สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2568 เข้าถึงได้จาก https://today.line.me/th/v2/article/LXwooRr

MFA (2568).ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2568 เข้าถึงได้จาก https://www.mfa.go.th/th/content/thailand-brics

Moneybuffalo (2560).ทำไม ดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นสกุลเงินหลักของโลก – ประเทศไหนจะล้มแชมป์ได้ ? สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2568 เข้าถึงได้จาก https://www.moneybuffalo.in.th/ history/why-is-the-us-dollar-the-worlds-main-currency